

МАЙСТОР НИКОЛА ИВАНОВИЧ ФИЧЕВ

(ЖИВОТ И ДЕЙНОСТ)

Арх. ГЕОРГИ СИМ. КОЗАРОВ

Майстор Никола Фичев, наречен Колю Фичето, или именуващ се по турските официални книги Фичоолу ефенди, е роден в Дряново (Търновски окръг) в 1800 г. от родители българи, а се е поминал в края на месец ноември 1881 г. на 81-годишна възраст. В църквата на манастира „Св. Троица“ до Търново той се подписва в 1847 г. „Майстор Никола Иванович от село Дряново“. Той е бил със среден ръст, с правилна деликатна телесна конструкция, немного снажен, но приличен човек, със сини очи и руса коса, обаче много здрав; когато е строил Беленския мост, често е ходел от Търново до Бяла пеш или на кон. Първоначално е бил неграмотен; дряновци тогава са учили само „Светчето“ в Дряновския манастир. После се научил да пише. Той пишел „попски слова“, подписвал се или правил своите дребни сметки.

На третата си година останал сирак, без баща. В детинството му няма нищо за отбелязване; знае се само, че майка му, подобно на повечето жени — дряновски вдовици, на десетата година дава момчето си на занаят при дряновските майстори дюлгери (зидари), които ходели най-често на работа във Влашко

и Българско. Еснаф на зидарите е съществувал в Дряново още в XVIII век, както ни казва един списък на еснафските сдружения в града от 1794 г. След като прекарал първото лято на „гурбет“ и се завърнал по Димитровден, майка му го главила при постоянен майстор, при който работил 7—8 години. Работил е с майстори от Корча¹ (Албания), при които се научил да дяла камък и прави „хоросан за вода“, а при брациговски майстори и италиански работници — да работи мостове и часовникови кули. Работил е и в Цариград. През време на чиракуването си посетил много градове в Българско, Влашко и Турско и за показаната си

¹ Градът Корча е до гръцката граница, жителите му като к'стурчани са били повечето каменоделци — говорели гръцки, по работа ходели в Атина, где то се запознавали с Акропола и с неговите старогръцки архитектурни старини.

² Изглежда, че майстор Никола Фичев по време на пътуването си до Цариград при Узункюпрю и Бабаески на р. Еркене (Южна Тракия) е видял прочутия „Павлов мост“, толкова възпяван в народната ни поезия, майсторът на който, за да хване темел, е трябвало да зазида в основите невестата си. Може би отпосле споменът от тия мостове му е дал идеята за строежа на прочутия Беленски мост.